

Światowy Dzień Świadomości Autyzmu

2 kwietnia jest Światowym Dniem Autyzmu, dlatego chciałabym odpowiedzieć na pytania, które coraz częściej mogą pojawiać się wśród społeczeństwa.

Aktualnie bardzo często diagnozowany jest autyzm i to nie tylko u małych dzieci, ale również u młodzieży i dorosłych. Zdarza się, że ze strony osób neurotypowych i rodziców dzieci z autyzmem, ale także ze strony starszych dzieci wysokofunkcjonujących ze spektrum autyzmu pojawiają się m.in. takie pytania: A

Czy autyzm to choroba? Czy autyzm jest dziedziczny? Czy można wyrosnąć z autyzmu? Dlaczego jedne osoby z autyzmem zachowują się w ten sposób i tak funkcjonują, a inne zupełnie inaczej?

Pytań jest o wiele więcej, ale ja proponuję, żebyśmy na razie skupili się na tych kilku, które sama słyszałam od dzieci wysokofunkcjonujących z autyzmem.

Czy autyzm to choroba?

Nie, autyzm nie jest chorobą, dlatego nie można go wyleczyć. Jest zaburzeniem neurorozwojowym, objawiającym się specyficznym sposobem pracy układu nerwowego. Wszystkie oddziaływania terapeutyczne, a także odpowiednia dieta, ruch i sen wpływają pozytywnie na funkcjonowanie osoby autystycznej. Powyższe oddziaływania nie są jednak w stanie sprawić, że mózg takiej osoby, będzie taki jak osoby neurotypowej. Obrazy mózgu autystycznego i neurotypowego wyraźnie się różnią. Jest to naukowo udowodnione dzięki badniom obrazowania mózgu metodą rezonansu magnetycznego MRI – w tych samych sytuacjach w mózgu autystycznym aktywują się inne połączenia i obszary, niż w mózgu neurotypowym.

Czy autyzm jest dziedziczny?

Cały czas trwają badania w tym zakresie. Wiadomo już, że spektrum autyzmu wynika z czynników genetycznych i środowiskowych. Według badaczy genetyka autyzmu jest bardzo złożona. Do tej pory zidentyfikowano 65 genów silnie związanych z autyzmem i ponad 200 genów słabiej z nim związanych, lecz również wpływających na jego wystąpienie. Z tego też powodu rodzice dzieci ze spektrum, którzy sami nie są w spektrum, mogą wykazywać pojedyncze cechy autyzmu. Bardzo często rodzice sami stwierdzają, że pewna cecha występuje także w ich zachowaniu. Rodzice mogą przekazać geny związane z autyzmem swojemu dziecku, które w wyniku kumulacji znajdują się w spektrum autyzmu.

Czy można wyrosnąć z autyzmu?

Zdecydowanie nie. Jedno jest jednak pewne - nigdy nie możemy powiedzieć co dziecko z autyzmem może osiągnąć i jak będzie przebiegał jego rozwój. Zależy to od wielu składowych, które zawsze nie są od razu widoczne u małego dziecka, a czasami nawet są „zamaskowane”. Zaliczamy do nich m.in. rozwój intelektualny, stopień zaburzenia, zmiany neurologiczne w mózgu.

Dlaczego jedne osoby z autyzmem zachowują się w ten sposób i tak funkcjonują, a inne zupełnie inaczej?

Nie ma dwóch identycznych osób w spektrum autyzmu – tak samo, jak nie ma dwóch identycznych osób neurotypowych. Jednak wspólna dla wszystkich osób z autyzmem jest tzw. triada autystyczna, która może się bardzo różnie objawiać. Zaliczamy do niej; nieprawidłowości w rozwoju społecznym, zwłaszcza w umiejętności uczestniczenia w naprzemiennych interakcjach społecznych; deficyty i dysfunkcje w komunikacji – zarówno werbalnej, jak i niewerbalnej; sztywne wzorce zachowania, aktywności i zainteresowań (specjalne zainteresowania, rytuały, brak elastyczności)

Chciałabym podkreślić, że osoby ze spektrum autyzmu były w społeczeństwie od zawsze, jednak ze uwagi na wzrost świadomości, rozwój nauki oraz kryteriów diagnostycznych są one aktualnie częściej diagnozowane. Cały czas też trwają badania nad przyczyną wzrostu występowania tego zaburzenia.

Warto jest też pamiętać, że osoby ze spektrum autyzmu nie trzeba „leczyć”, ale akceptować i wspierać zgodnie z ich potrzebami.
